

Regelrådet är ett särskilt beslutsorgan inom Tillväxtverket vars ledamöter utses av regeringen. Regelrådet ansvarar för sina egna beslut. Regelrådets uppgifter är att granska och yttra sig över kvaliteten på konsekvensutredningar till författningsförslag som kan få effekter av betydelse för företag.

Miljödepartementet

Yttrande över Permanent insamling av statistik om miljöprovning (promemorian)

Regelrådets ställningstagande

Regelrådet finner att konsekvensutredningen inte uppfyller kraven i 6 och 7 §§ förordningen (2007:1244) om konsekvensutredning vid regelgivning.

Innehållet i förslaget

I remissen ingår förslag till ändring av miljöprovningsförordningen (2013:251) och ändring av förordningen (1998:1388) om vattenverksamheter.

De föreslagna förordningsändringarna anges innebära att Naturvårdsverket får en samordnande roll för att samla in, sammanställa och analysera statistik som avser provning av tillståndspliktig miljöfarlig verksamhet enligt 9 kap. miljöbalken samt vattenverksamhet enligt 11 kap. miljöbalken. Resultaten av den sammanställda och analyserade statistiken ska redovisas årligen till regeringen. De föreslagna förordningsändringarna anges också innebära att statliga förvaltningsmyndigheter och domstolar som registrerar eller samlar in uppgifter om provning av tillstånd till miljöfarlig verksamhet eller vattenverksamhet enligt 9 kap. respektive 11 kap. miljöbalken ska lämna de uppgifter om mål och ärenden om sådana verksamheter som Naturvårdsverkets ansvarar för att sammanställa. Uppgifterna ska redovisas årligen till Naturvårdsverket. Naturvårdsverket föreslås också få ett bemyndigande att meddela de föreskrifter som behövs för att verkställa de föreslagna förordningsbestämmelserna. Sådana föreskrifter kan exempelvis avse vilka uppgifter som myndigheterna ska lämna till Naturvårdsverket, liksom i vilken form de ska lämnas och när det ska ske.

Skälen för Regelrådets ställningstagande

Bakgrund och syfte med förslaget

Det anges att miljötilståndprocesser behöver vara effektiva för att möjliggöra en grön omställning. För att nå målet om att Sverige inte ska ha några nettoutsläpp av växthusgaser till atmosfären 2045 anges det behövas omfattande investeringar i ny teknik, förändrade produktionsprocesser och ökad elektrifiering i flera branscher. Sverige ska dessutom efter 2045 nå negativa utsläpp. Effektiva provningsprocesser anges vara mycket viktigt för att Sverige ska kunna bli världens första fossilfria välfärdsland. I arbetet med att säkerställa att miljöprovningen är effektiv och ändamålsenlig anges statistik vara ett viktigt verktyg. Genom att samla in statistik årligen kan miljöprovningen analyseras över tid, vilket underlättar både vad gäller att kunna identifiera om någon del av miljöprovningen inte fungerar ändamålsenligt och för att kunna avgöra vad genomförda ändringar har gett för resultat.

Ett flertal tidigare analysuppdrag på området refereras i remissen. (Rapporter från dessa tidigare utredningsuppdrag finns också i förekommande fall med som bilagor).

Vidare anges att det behöver säkerställas att statistik om miljötillståndsprövningen kan tas fram återkommande i en form som skapar jämförbarhet från år till år. Det anges att Naturvårdsverket bör ansvara för att samla in, sammanställa och analysera statistik om miljötillståndsprövningen och årligen redovisa resultatet av detta arbete till regeringen. För att Naturvårdsverket ska kunna fullgöra sitt ansvar enligt förslaget anges det vidare krävas att de statliga förvaltningsmyndigheter och domstolar som registrerar eller samlar in uppgifter om provningar om tillstånd till miljöfarlig verksamhet eller vattenverksamhet enligt 9 kap. respektive 11 kap. miljöbalken, lämnar uppgifter om dessa mål och ärenden till Naturvårdsverket. Det bör därför finnas en skyldighet för provningsmyndigheterna och andra statliga förvaltningsmyndigheter som samlar in sådana uppgifter, att lämna de uppgifter som Naturvårdsverket behöver för att kunna fullgöra sitt ansvar. Uppgifterna anges kunna avse antal mål eller ärenden som prövats, handläggningstid eller liknande uppgifter som Naturvårdsverket behöver för att föra en samlad statistik om miljötillståndsprövningen.

Regelrådet finner redovisningen av bakgrund och syfte med förslaget godtagbar.

Alternativa lösningar och effekter av om ingen reglering kommer till stånd

I konsekvensutredningen anges att nollalternativet är att författningsändringar inte föreslås. Ytterligare redovisningar skulle då endast ske på begäran av regeringen.

Regelrådet gör följande bedömning. Effekter av om ingen reglering kommer till stånd har beskrivits tillräckligt tydligt. I andra ärenden kan det finnas ett stort antal alternativa sätt att uppnå syftet som är relevant att beskriva. När det gäller möjliga andra sätt som den föreslagna regeringen hade kunnat bli utformad kan Regelrådet i och för sig konstatera att ett alternativ hade varit att mer i detalj ange vad för slags information som ska ingå i statistiken på förordningsnivå. Eftersom det också ingår ett förslag till bemyndigande att ta fram tillämpningsföreskrifter framstår det som att bedömningen har gjorts att sådana bestämmelser lämpligast utformas på denna nivå. Detta hade kunnat uttryckas tydligare i konsekvensutredningen, men det är inte nödvändigtvis någon brist att så inte har skett.

Regelrådet finner redovisningen av alternativa lösningar och effekter av om ingen reglering kommer till stånd godtagbar.

Förslagets överensstämmelse med EU-rätten

Det anges i konsekvensutredningen att författningsförslaget inte påverkar de skyldigheter som följer av medlemskapet i EU.

Regelrådet gör följande bedömning. Konsekvensutredningen hade kunnat bli mer transparent om denna bedömning hade kompletterats med en kort förklaring till varför den görs. Det är emellertid inte obligatoriskt.

Regelrådet finner redovisningen av förslagets överensstämmelse med EU-rätten godtagbar.

Särskild hänsyn till tidpunkt för ikraftträdande och behov av speciella informationsinsatser

I remissen anges att förslaget föreslås träda i kraft den 1 mars 2023. Information om författningsändringarna behöver spridas till de myndigheter som berörs, det vill säga Domstolsverket, Sveriges domstolar, Naturvårdsverket och länsstyrelserna. Naturvårdsverket behöver också ta fram föreskrifter som behövs med anledning av och i enlighet med förslaget.

Regelrådet gör följande bedömning. Beskrivningen av hänsyn som tagits vid valet av tidpunkt för ikraftträdande hade med fördel kunnat anges tydligare. Det går emellertid att utläsa att tid för Naturvårdsverket att utfärda föreskrifter är en faktor som har beaktats. När det gäller beskrivning av behovet av speciella informationsinsatser finns en sådan.

Regelrådet finner beskrivningen av särskilda hänsyn till tidpunkt för ikraftträdande och behov av speciella informationsinsatser godtagbar.

Berörda företag utifrån antal, storlek och bransch

I konsekvensutredningen anges att de aktörer som berörs av förslagen, förutom Naturvårdsverket, är Domstolsverket, domstolarna och länsstyrelserna som enligt förslaget ansvarar för att årligen lämna uppgifter till Naturvårdsverket. Dessutom berörs domstolarna och länsstyrelserna av krav på att registrera de uppgifter som efterfrågas av Naturvårdsverket. Sådana förändringar anges till stor del redan vara genomförda till följd av tidigare regeringsuppdrag och sker således oavsett om författningsförslaget genomförs eller inte. Ett återkommande krav att ta fram statistik anges emellertid medföra att kvaliteten på registreringen av uppgifter behöver säkerställas och upprätthållas. Uppgifterna som ska samlas in ska sammanställas och lämnas till regeringen utan att innehålla direkta uppgifter om enskilda. Det finns en möjlighet att indirekta uppgifter om enskilda i vissa fall kan härledas med hjälp av den statistik som samlas in. Uppgifterna bedöms däremot inte vara av känslig art och är sådana som vanligtvis är offentliga om de inte omfattas av sekretess.

Inget anges om företag skulle beröras och i så fall vilka.

Regelrådet gör följande bedömning. Å ena sidan skulle detta förslag kunna uppfattas som en till stöd del intern fråga för ett antal myndigheter inom statsförvaltningen. Om Regelrådet beaktar inte enbart det som anges i konsekvensutredningen och den egentliga promemorian utan även tidigare analyser från Naturvårdsverket med flera aktörer som bifogas, kan det anses vara tydligt redovisat att i vart fall en del av de uppgifter som ska sammanställas till statistik är sådana som redan registreras i de berörda myndigheternas system för ärendehantering i samband med att ett ärende inleds. Samtidigt är det emellertid så att uppdraget till berörda myndigheter är formulerat som att samla in de uppgifter "som behövs" för ändamålet att sammanställa statistik över prövningsverksamheten. Närmare detaljer om vad detta innebär mer specifikt framstår som att det kommer att ingå i Naturvårdsverkets bemyndigande att avgöra. Det är således åtminstone potentiellt möjligt att ytterligare lämnande av uppgifter från verksamhetsutövarna skulle kunna bli aktuell. Det är också möjligt att sådant ytterligare uppgiftslämnande inte kommer att bli aktuellt. Eftersom det i alla händelser inte är uppenbart att företag inte berörs av förslaget, troligast i så fall indirekt som uppgiftslämnare, så borde det ha funnits med en explicit bedömning om de berörs eller inte.

Regelrådet finner redovisningen av berörda företag utifrån antal, storlek och bransch bristfällig.

Påverkan på berörda företags kostnader, tidsåtgång och verksamhet

Konsekvenser av författningsförslagen anges främst vara att de berörda myndigheterna behöver avsätta resurser för att genomföra de erfordrade sammanställningarna av statistiken. Domstolsverket, domstolarna och länsstyrelserna behöver dessutom säkerställa att för statistiken nödvändiga uppgifter registreras på ett korrekt sätt i myndigheternas ärendehanteringssystem. Det anges uppskattad tidsåtgång och kostnader för berörda myndigheters arbete med detta. I det sammanhanget anges att framtagning och sammanställning av statistik samt kontroll och kommunikation beräknas ta cirka 16 timmar per år för Domstolsverket.

I underlagsrapport som bifogats som bilaga till promemorian så nämns det som en intressant aspekt att kunna jämföra vilken tid det tar att avgöra ärenden som berör olika verksamheter och även vikten av att kunna förstå vilka verksamheter som ingår i olika kategorier av ärenden.

Regelrådet gör följande bedömning. Det är inte tydligt vilka aktörer som skulle beröras av den kontroll och kommunikation om statistisk som Domstolsverket anges behöva göra. En aspekt som inte framgår är om det skulle kunna innebära begäran om kompletterande uppgifter från verksamhetsutövarna, som i många fall är företag. Regelrådet noterar vidare att det visserligen inte är en del av det aktuella förslaget till reglering vad Naturvårdsverket har angett om det potentiellt intressanta i olika former av statistik. Det skulle likväl kunna ses som en indikation på vad för slags uppgifter som de ansvariga myndigheterna skulle kunna se som intressanta. Mot den bakgrunden blir frågan aktuell om de uppgifter som redan samlas in enligt befintliga ärendesystem skulle räcka för det slags analyser som beskrivs, eller om det skulle bli aktuellt med insamling av nya uppgifter. Om ytterligare uppgiftslämnande från företag skulle bli aktuellt är detta närmast självskrivet förenat med någon kostnad för de aktuella företagen även om man inte kan veta hur stor den blir i det enskilda fallet. Regelrådet har visserligen förståelse för att det kan vara svårt att ange uppgifter om dessa aspekter i detalj, innan tillämpningsföreskrifter har tagits fram, men det borde ha varit möjligt att ange i vart fall något om ifall det förutsätts bli något ytterligare uppgiftslämnande från företagen och hur omfattande detta skulle kunna antas bli. Det kan i sammanhanget noteras att processer för miljötillstånd erfarenhetsmässigt inte sällan är betungande för företag och att även små tillkommande administrativa krav kan bli kännbara när så är fallet. Det har också framhållits i underlaget att det kan vara så att statistiken skulle kunna leda till bättre effektivitet och även att det blir lättare för företag att förutse utfall i olika slags ärenden. Regelrådet delar uppfattningen att en sådan utveckling skulle kunna ses som gynnsam och anser att det skulle ha kunnat vara värdefullt med en utvecklad beskrivning även i sådana avseenden.

Regelrådet finner redovisningen av påverkan på berörda företags tidsåtgång, kostnader och verksamhet bristfällig.

Påverkan på konkurrensförhållandena för berörda företag

Inget anges om påverkan på konkurrensförhållandena för berörda företag.

Regelrådet gör följande bedömning. Om det är förslagsställarens bedömning att sådan påverkan saknas kunde och borde detta ha angetts, vilket hade kunnat göras i all korthet.

Regelrådet finner redovisningen av påverkan på konkurrensförhållandena för berörda företag bristfällig.

Regleringens påverkan på företagen i andra avseenden

Inget anges om regleringens påverkan på företagen i andra avseenden.

Regelrådet gör följande bedömning. Det finns inget som uppenbart talar för att en påverkan i andra avseenden skulle bli aktuell och brist på information om detta är därför inte av vikt.

Regelrådet finner, utifrån förutsättningarna i ärendet, avsaknad av information om regleringens påverkan på företagen i andra avseenden godtagbar.

Särskilda hänsyn till små företag vid reglernas utformning

Inget anges om särskilda hänsyn till små företag vid reglernas utformning.

Regelrådet gör följande bedömning. Om förslaget skulle ge en indirekt effekt med utökade krav på uppgifter, kan det anses troligt att detta skulle innebära ett större problem för små företag. Frågan borde ha blivit belyst, om än i korthet.

Regelrådet finner redovisningen av särskilda hänsyn till små företag vid reglernas utformning bristfällig.

Sammantagen bedömning

Regelrådet finner att konsekvensutredningen i några avseenden håller tillräcklig kvalitet. Det är emellertid ett problem att förslagsställaren inte tillräckligt tydligt har redovisat en bedömning av om företag kan beröras av förslaget och i sådant fall hur. Regelrådet noterar att det är möjligt att sådan påverkan av betydelse inte finns, men detta har i så fall inte angetts och förklarats, vilket hade behövts. Inte minst mot bakgrund av att processer för att få miljötillstånd kan vara en betungande process för företag är det av vikt att vara tydlig om möjliga tillkommande administrativa krav som har en koppling till dessa processer. Även möjliga positiva effekter för företag som nämns hade kunnat vara intressant att få tydligare belyst.

Regelrådet finner därför att konsekvensutredningen inte uppfyller i 6 och 7 §§ förordningen (2007:1244) om konsekvensutredning vid regelgivning.

Stöd till regelgivare i konsekvensutredningsarbetet finns i [Tillväxtverkets handledning för konsekvensutredning](#).

Regelrådet behandlade ärendet vid sammanträde den 21 december 2022.

I beslutet deltog: Anna-Lena Bohm, ordförande, Hans Peter Larsson och Lennart Renbjer.

Ärendet föredrogs av: Per Högström.

Anna-Lena Bohm
Ordförande

Per Högström
Föredragande